

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA SUN'IY INTELLEKTNING O'RNI

Axmedjanova Dilraboxon Asatullaevna

Ingliz tili integrallashgan kursi N3 kafedrası o'qituvchisi, O'zDJTU
daxmadjonova@gmail.com

Hasanova Shahnoza G'olibjonovna

O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti 2 bosqich talabasi
hasanovashahnoza1405@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola sun'iy intellektning (AI) ta'limga, xususan, ingliz tilini o'rganish sohasiga sezilarli ta'sirini o'rganadi. Maqolada sun'iy intellekt texnologiyasi, jumladan, tabiiy tillarni qayta ishlash va mashina o'rganish algoritmlaridagi joriy yutuqlarni o'rganish orqali, sun'iy intellektga asoslangan vositalar va ilovalar ingliz tilini o'rgatish va o'rganish usulini qanday inqilob qilayotgani ta'kidlangan. Bundan tashqari, maqolada AIning ta'limga integratsiyalashuvi bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan muammolar va axloqiy mulohazalar muhokama qilinadi, mas'uliyatli va inklyuziv amalga oshirish muhimligi ta'kidlanadi. Umuman olganda, ushbu maqola ingliz tili ta'limi kelajagini shakllantirishda sun'iy intellektning o'zgaruvchan rolini ta'kidlaydi, uning afzalliklari, imkoniyatlari va o'quvchilar va o'qituvchilar uchun oqibatlarini haqida tushuncha beradi.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, duolingo, tilni baholash, kontent, til o'rgatish va o'rganish kompetensiyasi.

Annotation: This article explores the significant impact of artificial intelligence (AI) on education, particularly in the field of English language learning. By exploring current advances in artificial intelligence technology, including natural language processing and machine learning algorithms, the article highlights how AI-based tools and applications are revolutionizing the way English is taught and learned. In addition, the article discusses potential challenges and ethical considerations associated with the integration of AI into education, emphasizing the importance of responsible and inclusive implementation. Overall, this article highlights the changing role of artificial intelligence in shaping the future of English language education, providing insight into its benefits, opportunities, and implications for students and teachers.

Keywords: Artificial intelligence, duolingo, language assessment, content, language teaching and learning competence.

Аннотация: В данной статье исследуется значительное влияние искусственного интеллекта (ИИ) на образование, особенно в области изучения английского языка. Изучая текущие достижения в области технологий искусственного интеллекта, включая обработку естественного языка и алгоритмы машинного обучения, в статье подчеркивается, как инструменты и приложения на основе искусственного интеллекта коренным образом меняют способы преподавания и изучения английского языка. Кроме того, в статье обсуждаются потенциальные проблемы и этические соображения, связанные с интеграцией ИИ в образование, подчеркивая важность ответственного и инклюзивного внедрения. В целом, в этой статье подчеркивается меняющаяся роль искусственного интеллекта в формировании будущего образования английского языка, давая представление о его преимуществах, возможностях и последствиях для студентов и преподавателей.

Ключевые слова: искусственный интеллект, дуолинго, языковая оценка, содержание, языковая компетентность и способность к обучению.

Kirish: Rivojlanib borayotgan davrda sun'iy intellekt ham inson hayotining bir qismiga aylanmoqda va ko'plab sohalarda keng qo'llanilmoqda. Sun'iy intellektga 1956-yilda mustaqil fan sohasi sifatida asos

solingan, va o'sha yilning yozida "sun'iy intellect" atamasini birinchi marta Dartmouth kollejida o'tgan anjumanda John McCarthy ishlatgan va tarixga mazkur atama muallifi sifatida kirgan. Sun'iy intellekt ta'lim sohasida, til o'rganuvchilar orasida, jarrohlik amaliyotlarida, samaloylatlar nazoratini boshqarishda hamda ularning to'qnashuvini oldini olishda, turli xil jinoyatlarning sodir bo'lishini oldina olishda qo'llaniladi. So'nggi yillarda sun'iy intellekt ta'lim sohasida hamda til o'rganuvchilari orasida ko'plab qo'llanilyapti.

Ta'lim sohasida suniy intellektning o'rni beqiyos. U ta'lim sifatini oshirishga, o'qituvchi va o'quvchi orasidagi muloqotni yaxshilashga yordam beradi. Bundan tashqari sun'iy intellekt o'rganishni yanada qulayroq hamda qiziqarliroq bo'lishini ta'minlaydi. Har bir talaba sun'iy intellekt orqali mavzuni mustaqil o'rganish imkoniyatiga ega.

Sun'iy intellekt (keyingi o'rinlarda AI) ta'limda bir nechta rol o'ynaydi:

- Shaxsiylashtirilgan ta'lim: AI o'quv materiallari va tezligini individual talabalar ehtiyojlari va o'rganish uslublariga moslashtirib, moslashtirilgan o'rganish tajribasini taqdim etishi mumkin.
- Intellektual repetitorlik tizimlari: Sun'iy intellektga asoslangan repetitorlik tizimlari o'quvchilarga zudlik bilan fikr-mulohaza va yo'l-yo'riq berib, ularga qiyin tushunchalarni tushunish va malakalarini oshirishga yordam beradi.
- Virtual yordamchilar: Sun'iy intellekt yordamida ishlaydigan virtual yordamchilar savollarga javob berish, eslatmalarni taqdim etish hamda kurs va topshiriqlar bo'yicha ko'rsatmalar berish orqali talabalarga ham, o'qituvchilarga ham yordam berishi mumkin.
- Ma'muriy vazifalarni avtomatlashtirish: AI baholash, rejalashtirish va hisobni yuritish kabi ma'muriy vazifalarni soddalashtirishi mumkin, bu esa o'qituvchilarning o'quvchilarni o'qitish va ularga maslahat berishga e'tibor qaratish uchun vaqtini bo'shatish imkonini beradi.
- Foydalanish imkoniyati: AI texnologiyalari matndan nutqqa, nutqni aniqlash va boshqa joylashtirish vositalarini taqdim etish orqali nogiron o'quvchilar uchun ta'limni yanada qulayroq qilishi mumkin.
- Til o'rganish: Sun'iy intellekt asosidagi til o'rganish platformalari individual o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirilgan interfaol darslar, talaffuz bo'yicha fikr-mulohazalar va til amaliyoti mashqlarini taqdim etishi mumkin.

Umuman olganda, sun'iy intellekt o'rganishni shaxsiylashtirilgan, qulay va samarali qilish orqali ta'limni rivojlantirish imkoniyatiga ega. Shuningdek, ingliz tilini o'rgatishda hamda mustaqil o'rganishda sun'iy intellektning o'rni beqiyos. Turli xil ingliz tilini o'rgatishga qaratilgan platformalar Duolingo, Englishclass, Memrise, BBC Learning English, Lingoda kabilar sun'iy intellekt asosiga qurilgan hisoblanadi. Bu orqali o'rganish soddaroq hamda qiziqarliroq kechadi. Misol uchun, hozirga kunda Duolingo platformasi ko'plab til o'rganuvchilarni qamrab oladi hamda ular bu platforma orqali tilni sodda tarzda o'rganishyapti.

Duolingo (duolingo) -mustaqil til o'rganish uchun onlayn loyiha (2012-yil iyun oyida boshlangan). Uni rivojlantirish va yaratish g'oyasi amerikalik professor Lui fon Andan tomonidan kelib chiqqan. Bu loyihaning asl mohiyati odamlarga bepul til o'rgatish va ularning tarjima ishlarini olib borishga yordam berishdir. Hozirgi paytda, internet ma'lumotlarining 70 foizi ingliz tilida. Bu loyihaning til o'rgatishdan asl mazmuni o'z ona tilida topolmagan ma'lumotlarni boshqa tillarda topish uchun imkon yaratadi.

Sun'iy intellekt orqali ingliz tilini o'rganishning bir qancha ustuvor jihatlari quyidagilar:

- Til o'rganish ilovalari. Sun'iy intellekt asosidagi til o'rganish ilovalari individual ehtiyojlarga moslashtirilgan, mashqlar, fikr-mulohazalarni kuzatishni taklif qiluvchi shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribasini taqdim etadi.
- Tilni baholash. AI avtomatlashtirilgan testlar, so'zlashuv va yozishni baholash orqali o'quvchilarning tilni bilish darajasini baholay oladi, bu esa o'quvchilarga o'zlarining kuchli tomonlari va yaxshilash sohasini tushunishga yordam beradi.
- Til tarjimasini. AI til tarjimasini osonlashtiradi, o'quvchilarga ingliz tilidagi matnlarni o'z ona tiliga va aksincha, tezkor tarjimalarni taqdim etish orqali tushunishga yordam beradi.

- Chatbotlar va virtual repetitorlar. AIga asoslangan chatbotlar va virtual repetitorlar o'quvchilarni ingliz tilida so'zlashuv amaliyotiga jalb qilib, darhol fikr-mulohaza va ko'rsatmalar beradi.
- Kontentni tanlash. AI algoritmlari o'quvchilarning xohishi va malaka darajasiga qarab maqolalar, videolar, podkastlar va viktorinalar kabi tegishli ingliz tilini o'rganish materiallarini tavsiya qiladi.
- Urg'uni kamaytirish. AI vositalari o'quvchilarga ovozni aniqlash texnologiyasi va maqsadli fikr-mulohazalar orqali talaffuzlarini yaxshilash va urg'ularni kamaytirishga yordam beradi.

Umuman olganda, AI shaxsiylashtirilgan, interaktiv va moslashuvchan tajribalarni taqdim etish orqali ingliz tilini o'rganish samaradorligini, foydalanish imkoniyatini oshiradi. Bugungi rivojlangan dunyoda ingliz tilini bilish asosiy mahoratga aylandi va ta'lim va muloqotda son-sanoqsiz imkoniyatlar eshiklarini ochdi. Texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan, Sun'iy intellekt (AI) integratsiyasi ingliz tilini o'rganish jarayonini inqilob qilib, uni har qachongidan ham qulayroq, shaxsiylashtirilgan va samaraliroq qildi.

Sun'iy intellektga asoslangan platformalar o'quvchilarning kuchli, zaif tomonlari va o'rganish usullarini tahlil qilish uchun mashinani o'rganish algoritmlaridan foydalanadi. Shaxsiy ehtiyojlarni tushungan holda, AI har bir o'quvchining tezligi va uslubiga mos keladigan o'quv materiallari, mashqlar va baholashlarni moslashtira oladi. Ushbu shaxsiylashtirilgan yondashuv o'quvchilarning maqsadli yo'riqnoma va yordam olishlarini ta'minlaydi, ularning tilni o'zlashtirish va saqlab qolishlarini maksimal darajada oshiradi.

Ingliz tilini o'rganishda sun'iy intellektning eng muhim afzalliklaridan biri uning interaktiv til amaliyotini ta'minlash qobiliyatidir. Chatbotlar va virtual til yordamchilari real hayotdagi suhbatlarni taqlid qilib, o'quvchilarga dialogga kirishish, tezkor fikr-mulohazalarni olish hamda qo'llab-quvvatlovchi muhitda gapirish va tinglash ko'nikmalarini mashq qilish imkonini beradi. Doimiy o'zaro hamkorlik orqali o'quvchilar o'ziga ishonch, ravonlik va tabiiy muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Tilni baholashning an'anaviy usullari ko'pincha tezkorlik va o'ziga xoslikka ega emas, bu esa o'quvchilarni xatolarini aniqlash va bartaraf etishni qiyinlashtiradi. Sun'iy intellektga asoslangan qayta aloqa tizimlari o'quvchilarning javoblarini real vaqtda tahlil qilib, grammatika, talaffuz, lug'atdan foydalanish va boshqalar bo'yicha darhol va moslashtirilgan fikr-mulohazalarni taqdim etadi. Yaxshilash kerak bo'lgan sohalarni aniqlab, o'quvchilar o'zlarining til ko'nikmalarini yaxshilashlari mumkin. Sun'iy intellekt yordamida o'quvchilar butun dunyo bo'ylab maqolalar, videolar, podkastlar va yangiliklarni o'z ichiga olgan juda ko'p asl ingliz manbalaridan foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladilar. AI algoritmlari mazmunni o'quvchilarning qiziqishlari, malaka darajalari va o'rganish maqsadlari asosida tuzadi, bu ularning dolzarbligi va faolligini ta'minlaydi. Haqiqiy til kontekstlariga sho'ng'ish orqali o'quvchilar tushunish qobiliyatlarini oshiradilar, so'z boyligini kengaytiradilar.

Sun'iy intellektga asoslangan o'quv platformalari o'quvchilarga istalgan vaqtda, istalgan joyda, o'zlariga qulay vaqtda o'qish imkonini beruvchi yordamni taklif qiladi. Mobil ilovalar, veb-platformalar va aqlli qurilmalar orqali o'quvchilar ko'plab o'quv resurslaridan, jumladan, darslar, viktorinalar, fleshkachalar va multimedia kontentidan foydalanishlari mumkin. Ushbu moslashuvchanlik turli xil o'quv jadvallari va turmush tarzini o'z ichiga oladi, bu esa o'quvchilarga ingliz tili bo'yicha sayohatlarida izchil taraqqiyotga erishish imkonini beradi. Talabalar til o'rganish uchun sun'iy intellektni ko'rib chiqishlari kerak, chunki u shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribasi, real vaqt rejimida fikr-mulohaza yuritish va katta hajmdagi til ma'lumotlari va resurslaridan foydalanish imkonini beradi. Sun'iy intellekt asosidagi til o'rganish platformalari individual o'rganish uslublariga moslasha oladi, interaktiv mashqlar bilan ta'minlaydi va taraqqiyotni samarali kuzatib boradi, bu esa til o'rganish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, til o'rganishda sun'iy intellektni qo'llash butun dunyo bo'ylab talabalar uchun o'zgaruvchan imkoniyatni taqdim etadi. Sun'iy intellektga asoslangan platformalar kuchidan foydalanish orqali talabalar shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasi, real vaqtda fikr-mulohazalar va keng til resurslaridan foydalanishlari mumkin. Texnologiya davom etar ekan AIning til ta'limida inqilob qilish potentsiali ham shunday bo'lib, uni barcha darajadagi o'quvchilar uchun yanada qulayroq, samaraliroq va qiziqarli qiladi.



FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://goaravetisyan.ru/uz/duolingo-programma-dlya-izucheniya-angl-yazyka-duolingo-onlain-programma-izucheniya/>
2. [file:///C:/Users/User/Downloads/98-102%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/98-102%20(1).pdf)
3. <https://cyberleninka.ru/article/n/suniy-intellekt-tarixi-rivojlanish-bosqichlari-hamda-insonlar-hayotidagi-o-rni/viewer>
4. <file:///C:/Users/User/Downloads/148-151++++.pdf>